

Міністерство охорони здоров'я України
Івано-Франківський національний медичний університет
Кафедра анатомії людини

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Академічна доброчесність
2023/2024 навчальний рік

Освітньо-наукова програма «**Медицина**»
Рівень вищої освіти **Третій (освітньо-науковий) рівень**
Кваліфікація освіти **Доктор філософії**
Галузь знань **22 Охорона здоров'я**
Спеціальність **222 Медицина**

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Шифр дисципліни в ОПІ	OK2 https://www.ifnmu.edu.ua/uk/publicna-informatsiya/osvitni-prohramy
Викладачі	д.мед.н., професор Оксана ЖУРАКІВСЬКА
Електронна сторінка кафедри	https://ifnmu.sharepoint.com/KAL/SitePages/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0.aspx
Контактний телефон кафедри	0342245124
Е-mail кафедри	anatomy@ifnmu.edu.ua
Формат дисципліни	Обов'язкова дисципліна
Обсяг дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС
Мова навчання	українська
Посилання на навчально-методичні ресурси кафедри	https://ifnmu.sharepoint.com/KAL/SitePages/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0.aspx?RootFolder=%2FKAL%2FShared%20Documents%2F%D0%9F%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B0%20%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%97%2F226%20%D0%A4%D0%B0%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%2C%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D1%84%D0%B0%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%2F%D0%9E%D0%9A%5F%2F5F%D0%90%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C&FolderCTID=0x0120002CAAEC2ED9A24243A1A3B578A3B47D59&View=%7BA0EA5D03%2D5EDA%2D49DE%2DAA09%2D90A49293395E%7D
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні кімнати, забезпечені мультимедійними засобами та під'єднані до мережі Wi-Fi; комп'ютерний клас з програмним забезпеченням; навчально-практичний центр
Консультації для студентів	Понеділок 16:00-17:30

2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність» вивчається аспірантами (здобувачами) ступеня доктора філософії із спеціальності «Медицина» у третьому і четвертому семестрах другого курсу й забезпечує базові знання з академічної доброчесності та навичок якісного академічного письма, які необхідні для досягнення ступеня доктора філософських наук. Важливим завданням дисципліни академічної доброчесності є формування у здобувачів усвідомлення, що академічна доброчесність – це не абстрактне поняття, що не має жодного відношення до реалій їхнього життя; що оволодіння навичками усного і писемного наукового мовлення, отримання вмінь для написання текстів, публічно презентації своїх думок є запорукою успішної кар'єри у будь-якій обраній майбутнім випускником сфері. Під час навчання аспіранти засвоюють основи академічного письма; вчать планувати і проводити навчальні заходи, які ефективно допомагають студентам уникати плагіату; знати, як складати завдання й екзаменаційні білети, щоб завдання не орієнтували студентів плагіатити; уміти виявляти випадки плагіату в текстах студентів, розуміти спільне і відмінне між поняттями «плагіат» і «академічний плагіат»; розуміти, що академічний плагіат — це феномен, інтерпретація якого залежить від академічних традицій та культурного контексту; знати про академічний плагіат і про освітні потреби студентів; діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики; самостійно виконувати навчальні і наукові завдання; коректно покликатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей; усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, оцінювати приклади людської поведінки відповідно до них; оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами та інші.

Метою вивчення обов'язкової дисципліни «Академічна доброчесність» передбачає здобуття та поглиблення знань і вмінь академічної культури, високого рівня професійної етики, слідуванню моральним цінностям та стандартам у вищій школі.

Основними **цілями** вивчення здобувачами обов'язкової дисципліни «Академічна доброчесність» є:

- дотримуватись академічної чесності і етичної поведінки в наукових дослідженнях;
- оволодіти основами академічного письма; уміти правильно робити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації»;
- впроваджувати принципи рівності, справедливості та відсутності дискримінації при оцінюванні знань студентів;
- вміти виявляти в студентському середовищі явища плагіату та навчати студентів дотримуватись академічної чесності при навчанні у ЗВО;
- вміти виявляти явища плагіату та знати шляхи боротьби із ним;
- вміти планувати і проводити навчальні заходи, які ефективно допомагають студентам уникати плагіату.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ

Дисципліна «Академічна доброчесність» спрямована на оволодіння студентами компетентностями, освоїти програмні результати навчання та практичні навички зазначеними у Робочій програмі з дисципліни, з якою можна ознайомитись за покликанням: <https://ifnmu.sharepoint.com/sites/usdoc/Shared%20Documents/Forms/AllItems.aspx?ct=1639129180042&or=OWA%2DNT&cid=a74dc60c%2D1cf9%2Da4dd%2D6346%2Dc5fce85b1146&id=%2Fsites%2Fusdoc%2FShared%20Documents%2F%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B8%2F%D0%90%D0%90%D0%A2%D0%9E%D0%9C%D0%86%D0>

<https://www.researchgate.net/publication/35255505eb945f>

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

5.1. Структура навчальної дисципліни

Структура залікового кредиту **Модулю 1** «Академічна доброчесність»

№ з/п	Тема	Лекції	Практ. заняття	СРС	Індивідуальна робота
1.	Академічна доброчесність – основа сталого наукового розвитку університету та дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти. Про проект сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP)	2		4	Підготовка огляду наукової літератури, проведення наукового дослідження, підготовка доповіді на конференцію
2.	Поняття плагіату і його види. Плагіат у студентському середовищі	2			
3.	Стили цитування - правила посилання на джерела в наукових роботах. Методи боротьби з плагіатом в Україні та інших країнах світу. Відповідальність за академічний плагіат	2			
4.	Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності.	-	2		
5.	Академічна чесність у вищих учбових закладах України: данина моді чи життєва необхідність.	-	2		
6.	Академічна чесність у студентському середовищі. Роль викладача у вихованні академічної чесності у студентів. Проблеми академічної чесності при дистанційному навчанні.	-	2		
7.	Види і прояви академічної нечесності у професорсько-викладацькому середовищі.	-	2		
8.	Розуміння особливостей академічного письма. Усне і писемне мовлення.	-	2		
9.	Наукові дослідження у контексті академічної доброчесності.		2		
10.	Поняття плагіату і його види. Порухення академічної доброчесності згідно закону України Про освіту. Плагіат серед студентів і викладачів.	-	2		
11.	Плагіат у цифровому світі. Навмисний і ненавмисний плагіат.	-	2		
12.	Стили цитування - правила посилання на джерела в наукових роботах і дисертаціях. Правильність оформлення міжнародних стилів цитування рекомендованих МОН України. Різновиди і серйозність порушень правил цитування	-	2		
13.	Правові аспекти академічної чесності та боротьби із плагіатом. Методи боротьби з плагіатом у ІФНМУ, профілактика плагіату у ІФНМУ	-	2	4	
14.	Проблеми у написанні окремих розділів дисертаційного дослідження (огляд літератури, матеріал і методи дослідження, аналіз і узагальнення результатів дослідження) і методи їх вирішення. Часті помилки при	-	2	10	

	написанні результатів власних досліджень. Антиплагіатні програми та їхнє застосування.				
15.	Історія розвитку академічної доброчесності	-	-	4	
16.	Академічна мобільність у вищих медичних навчальних закладах України	-	-	4	
17.	Етичні стандарти вищої освіти.			2	
18.	Методика навчання студентів, викладачів, здобувачів академічній доброчесності у бібліотеках вищих навчальних закладах.			4	
19.	Процедура розгляду справ про порушення стандартів академічної чесності (із використанням практик американських університетів).			4	
20.	Кодекс честі університету.			4	
21.	Чи є різниця між академічним плагіатом і порушенням авторських прав?			6	
22.	Впровадження відповідальності за академічний плагіат у вищих навчальних закладах України (панацея чи необхідність). Методи профілактики плагіату у вищій школі.			6	
23.	Безкоштовні антиплагіатні програми та їхнє застосування.			4	
24.	Ліцензійовані антиплагіатні програми та їхнє застосування при перевірці наукових досліджень.			4	
25.	Підсумковий контроль Модуля 1		2		
	Усього годин –90	6	24	60	
	Кредитів ECTS – 3,0	0,2	0,8	2,0	

5.2. Методи навчання

Впровадження активних методів навчання, що забезпечують особистісно-орієнтований підхід і розвивають критичне мислення у аспірантів і здобувачів (лекційні курси, семінари, симуляційні ігри, тренінги, практичні заняття, он-лайн навчання тощо), самостійна робота із джерелами інформації у наукових бібліотеках, використання електронних ресурсів; навчання через роботу у навчально-практичних центрах, наукових лабораторіях при виконанні досліджень.

Методи навчання з дисципліни « Академічна доброчесність»:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний), який спрямований на повідомлення інформації різними засобами, у тому числі з використанням новітніх технічних засобів навчання;
- репродуктивний, який полягає у відтворенні інформації аспірантом у певній логічній послідовності згідно з концепціями;
- проблемний виклад – моделювання випадків плагіату та способи їх виявлення;
- евристичний метод – метод навчання, за якого певні елементи знань з академічної доброчесності відомі заздалегідь, а аспіранти доповнюють, узагальнюють та розв'язують поставлені проблемні завдання;
- дослідницький – реалізація завдань, що потребують креативного підходу та інтенсифікації наукового пошуку;
- метод програмованого навчання.

Теми *лекційного курсу* розкривають проблемні питання академічної доброчесності у наукових дослідженнях та повсякденній роботі викладач-студент-викладач. *Практичні заняття* передбачають набуття практичних навичок з якими аспірант/здобувач буде вміти: коректно робити посилання на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей; інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їхній аналіз та узагальнення з

дотриманням основ академічної чесності та норм законодавства про авторське право і суміжні права; планувати і проводити навчальні заходи, які ефективно допомагають студентам уникати плагіату; пояснити студентам що таке академічна доброчесність, які її цінності, чому вона слугує, як студенти своїми діями можуть долучитися до її розбудови; надавати студентам зрозумілу інформацію про правила академічного письма; планувати і проводити навчальні заходи, які ефективно допомагають студентам уникати плагіату; користуватись антиплагіатними програмами; виявляти в студентському середовищі явища плагіату та навчати студентів дотримуватись академічної чесності при навчанні у ЗВО; складати завдання й екзаменаційні білети, щоб завдання не орієнтували студентів плагіатити. Під час виконання *самостійної роботи* здобувачі використовують систему навчально-методичних засобів, передбачених програмою, а саме: підручники; навчальні та методичні посібники; методичні рекомендації; конспекти лекцій; відповідну наукову і періодичну літературу; пошукова мережа Інтернет. **Дистанційні технології** – використання хмарного додатку Teams ліцензійного пакету Microsoft Office чи застосування програми для адміністрування опитування Google Forms яка входить в офісний набір Google Drive.

5.3. Система оцінювання

Детальна інформація про систему оцінювання розміщена на електронній сторінці кафедри за покликанням:

<https://ifnmu.sharepoint.com/KAL/SitePages/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0.aspx>

5.3.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності.

Оцінка з дисципліни “Академічна доброчесність” при вивченні модуля становить **200** балів, у тому числі за поточну навчальну успішність - **120** балів, за результатами модульного підсумкового контролю - **80** балів.

При засвоєнні кожної теми модуля аспіранту виставляється бал. Останній вираховується шляхом оцінювання викладачем тестів на які аспірант/здобувач відповідає на занятті, усної відповіді і практичного навичку, що виноситься на конкретне заняття.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант/здобувач при вивченні модуля вираховується шляхом множення кількості балів (10), на кількість тем (11) і становить **110 балів**. За індивідуальну самостійну роботу при успішному її захисті аспіранту/здобувачу нараховуються ще **10 балів**. Таким чином, максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант/здобувач при вивченні модуля становить **120** (110 балів за поточну успішність та 10 балів за індивідуальну роботу).

Мінімальна кількість балів за поточну успішність, яку може набрати аспірант/здобувач при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів (5), на кількість тем у модулі (11) і становитиме **50 балів**. Мінімальна позитивна кількість балів за практичне заняття становить 5 балів. Оцінка від 0 до 5 балів за практичне заняття модуля є незадовільною, яку аспірант/здобувач може перездати.

Контроль вихідного рівня знань відображає результат засвоєння аспірантами і здобувачами матеріалу, а також, самостійної позааудиторної підготовки до відповідної теми заняття. Контроль кінцевого рівня знань на практичному занятті здійснюється:

- а) у вигляді тестування;
- б) вміння рисувати граф-логічні схеми;
- в) усного опитування згідно з контрольними питаннями;
- г) практичні навички, які включають вміння користуватись антиплагіатними програмами та оформляти різні стилі цитування.

Усна відповідь аспірант/здобувача на занятті оцінюється від 0 до 6 балів:

- «0» балів, якщо аспірант/здобувач не знає теоретичного матеріалу по темі заняття; не вміє виконувати практичний навик.
- «1» бал, якщо аспірант/здобувач при відповіді допускає помилки та частково знає теоретичний матеріал; не вміє виконувати практичний навик.
- «2» бали, якщо аспірант/здобувач при відповіді допускає незначні неточності, не вміє виконувати практичний навик.
- «3» бали, якщо аспірант/здобувач досконало при відповіді допускає незначні неточності, не повністю освоїв виконання практичного навичку.
- «4» бали, якщо аспірант/здобувач досконало знає теоретичний матеріал, при виконанні практичного навичку допускає помилки
- «5» балів, якщо аспірант/здобувач при відповіді допускає незначні неточності, практичний навик виконує правильно.
- «6» балів, якщо аспірант/здобувач досконало знає теоретичний матеріал та правильно виконує практичний навик.

Тестовий контроль для визначення кінцевого рівня знань, який включає ситуаційні задачі на комп'ютері або паперовому носії з ймовірними відповідями оцінюється від 0 до 4 балів:

- «0» балів - менше 70 % правильних відповідей (0 – 6 правильних відповідей з 10);
- «1» бал - більше 70 % правильних відповідей (7 правильних відповідей з 10).
- «2» бали - більше 80 % правильних відповідей (8 правильних відповідей з 10).
- «3» бали - більше 90 % правильних відповідей (9 правильних відповідей з 10).
- «4» бали - 100 % правильних відповідей (10 правильних відповідей з 10).

Розподіл балів за індивідуальну роботу

Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачеві лише при успішному їх виконанні та захисті. Вони додаються до суми балів, набраної слухачем за поточну навчальну діяльність.

Максимально здобувач може одержати:

- 10 балів** за проект кодексу честі певного структурного підрозділу;
- 10 балів** за написанні огляду літератури свого наукового дослідження з подальшою перевіркою на плагіат.

5.3.2. Підсумковий модульний контроль, його форми та оцінювання

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення модуля. До підсумкового контролю допускаються аспіранти/здобувачі, які повністю відвідали аудиторні навчальні заняття з дисципліни, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Аспіранту/здобувачу, який не виконав всі види робіт, які передбачені навчальною програмою, з поважної причини, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну. Підсумковий модульний контроль проводиться на останньому занятті та представлений основними складовими:

1. Тестовим контролем. Кожному аспіранту/здобувачу пропонується дати відповіді на 40 ситуаційних задач, за що він може набрати максимально 40 балів;

2. Здачею практичних навичок. Кожному аспіранту/здобувачу пропонується виконати 4 практичні навички, за що він може набрати максимально 40 балів. Кожен практичний навик, яким повинен володіти аспірант/здобувач на ПМК оцінюються від 0 до 10 балів (загальна сума за практичні навички – 40 балів):

-«10» балів - аспірант/здобувач досконало знає теоретичний матеріал, вміє виконати практичний навик.

-«9» балів - аспірант/здобувач допускає незначні неточності в теоретичному матеріалі, вміє виконати практичний навик.

-«8» балів - аспірант/здобувач вміє виконати практичний навик, допускає неточності в

його описі.

-«7» балів - аспірант/здобувач вміє виконати практичний навик, але допускає значні в його описі.

-«6» балів - аспірант/здобувач вміє виконати практичний навик, але не вміє розшифрувати його.

-«5» балів - аспірант/здобувач теоретично знає як виконати практичний навик, але практично допускає незначні помилки у виконанні практичного навичку.

-«4» балів - аспірант/здобувач теоретично знає як виконати практичний навик, але практично допускає значні помилки у виконанні практичного навичку.

-«3» бали - аспірант/здобувач теоретично знає як виконати практичний навик, але практично не вміє це зробити.

-«2» бали - аспірант/здобувач знає на 70% теорію, але практично не вміє практичний навик;

-«1» бал - аспірант/здобувач теоретично частково знає як виконати практичний навик, але практично не вміє це зробити;

-«0» бал - не знає матеріалу.

Максимальна кількість балів, яку аспірант/здобувач може набрати за підсумковий модуль становить 80.

№п/п	Складові ПМК	%	Бали
1.	Тестовий контроль	100	40
2.	Здача практичних навичок з теорією	100	40

Мінімальна кількість балів, яку аспірант/здобувач може набрати, щоб підсумковий модуль вважався зданим становить 50.

№п/п	Складові ПМК	%	Бали
1.	Тестовий контроль	75	30
2.	Здача практичних навичок з теорією	50	20

Перелік обов'язкових практичних навичок.

Згідно із вимогами освітньо-наукової програми аспіранти і здобувачі повинні вміти:

- правильно оформляти посилання і цитати згідно міжнародних стилів цитування;
- користуватись антиплагіатними програмами;
- виявляти в студентському середовищі явища плагіату та навчати студентів дотримуватись академічної чесності при навчанні у ЗВО;
- виявляти явища плагіату в різних наукових роботах за допомогою програмного забезпечення з подальшою інтерпретацією отриманих результатів.

6. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Нормативні документи ІФНМУ щодо організації освітнього процесу, протидії булінгу, корупції, дотримання академічної доброчесності, ознайомлення з освітніми програмами тощо, розміщені на сайті Університету за покликанням <https://www.ifnmu.edu.ua/uk/publicna-informatsiia>.

Процедура відпрацювання та перескладання.

Відвідування здобувачами всіх занять є обов'язковим. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про організацію відпрацювання здобувачами освіти пропущених занять у ІФНМУ (<https://www.ifnmu.edu.ua/uk/normatyvni-dokumenty>).

Відпрацювання практичних занять відбуваються на кафедрі згідно затвердженого графіка у

чергового викладача. Відпрацювання пропущених практичних занять здійснюється за попереднім записом у лаборантів при наявності дозволу з відділу аспірантури та докторантури чи документа, що засвідчує поважну причину пропуску заняття.

Питання дозволу на відпрацювання здобувачем пропущених практичних занять та лекцій після дати складання групою ПМК вирішується тільки відділом аспірантури та докторантури.

Здобувачам надається можливість перескладання незадовільних поточних оцінок не пізніше двох тижнів після отримання поточної незадовільної оцінки під час відпрацювання практичних занять або у свого викладача в індивідуально призначений час. Після закінчення двотижневого терміну, до дати складання ПМК, дозвіл на відпрацювання негативної оцінки надає завідувач кафедри, і воно відбувається у вищевикладеному порядку, після складання ПМК – тільки відділ аспірантури та докторантури.

Здобувач, який не набрав мінімального балу з поточної успішності чи має невідпрацьовані пропущені заняття, до складання ПМК не допускається.

Позитивна оцінка, отримана здобувачем при складанні ПМК із дисципліни «Академічна доброчесність» не перескладається.

Акценти на академічній доброчесності, правилах поведінки.

Здобувач повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності (Правила внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються в ІФНМУ, Кодекс академічної доброчесності ІФНМУ, Положення про академічну доброчесність в ІФНМУ (<https://www.ifnmu.edu.ua/uk/normatyvni-dokumenty>)). Недопустимими є запізнення на заняття та пропуски без поважних причин; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування чи виконання письмових завдань (якщо це не передбачено умовами завдання), плагіат. Списування під час практичних занять, підсумкового модульного контролю заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування, дистанційного навчання. Заохочується активність, ініціативність, творчий підхід.

7. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

7.1. Основна

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с.
2. Академічна доброчесність: як запустити процес змін [Електронний ресурс]. —Режим доступу: <http://www.kse.org.ua/uk/about/kse-news/?newsid=1563>. — Дата останнього доступу: 18.04.2016.
3. Академічна доброчесність у вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://nubip.edu.ua/node/20098>. — Дата останнього доступу: 18.04.2016.
4. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 „Академічна доброчесність”. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>
5. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Режим доступу: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Кодекс-академічноїдоброчесності.pdf> (дата звернення – 15.10.2019 р.).
6. Лист МОН України від 23.10.2018 No 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18>.
7. Положення про групу сприяння академічної доброчесності. Режим доступу: <http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=d82d0ce9-ad76-e811-93e1-001a4be6d04a&kind=1> (дата звернення – 15.10.2019 р.)
8. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності. Підкомісія 303 «Академічна доброчесність» Науково-методичної комісії 15 з організаційно-методичного забезпечення вищої освіти. — К. : Міністерство освіти і науки України, 2016. — 24 с.

9. Сазик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? URL: <http://education-ua.org/ua/articles/930-akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontseptsiyachi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti>.

10. Fishman T. «We know it when we see it» is not good enough: toward a standard definition of plagiarism that transcends theft, fraud, and copyright. 4th Asia Pacific Conference on Educational Integrity (4APCEI). 28– 30 September 2009, University of Wollongong NSW Australia. 2010, p.1-4. URL: <http://ro.uow.edu.au/apcei/09/papers/37>.

11. What Is Plagiarism? URL: <https://communitystandards.stanford.edu/student-conduct-process/honor-codeand-fundamental-standard/additional-resources/what-plagiarism>.

12. What Is Plagiarism? URL: <https://ctl.yale.edu/writing/using-sources/understanding-and-avoiding-plagiarism/what-plagiarism>.

13. University-wide Statement on Plagiarism. URL: <https://www.plagiarism.admin.cam.ac.uk/what-plagiarism/university-definition-plagiarism>.

7.2. Додаткова

1. Siaputra I., Santosa D. (2016). Academic Integrity Campaign in Indonesia / in Tracey Bretag (ed.). *Handbook of Academic Integrity*, 75-86.

2. Liauw T., Genoni P. (2017). A Different Shade of Green: A Survey of Indonesian Higher Education Institutional Repositories. *Journal of Librarianship and Scholarly Communication*, 4 (General Issue), 21-36.

7.3. Інформаційні ресурси

1. <https://saiup.org.ua/resursy/>.

Розробник силабуса, д.мед.н., професор

Оксана ЖУРАКІВСЬКА

Завідувач кафедри анатомії людини, професор

Оксана ПОПАДИНЕЦЬ